

Vrye Landbouwers Gezangen

bron

Vrye Landbouwers Gezangen. L. Groenewoud, Amsterdam 1790

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_vry002vrye01_01/colofon.php

© 2014 dbnl



A1r

VRYE
LANDBOUWERS
GEZANGEN.

't Is te beklagen, dat menig mensch, om dat hy niet zoo veel goed kan doen, als hy wil, niet zoo veel doet, als hy kan.

Bydragen tot het menschelyk geluk.

**Aan de vaderlandsche landbouwers, worden
deeze gezangen gewydt.**

A4r



Voorrede.

De maatschappy of orde, 't genootschap of gezelschap, hoe zal men 't noemen? der vrye Landbouweren, is van een' oirsprong, die, ten aanzien van tyd en gelegenheid, niet te bepalen is. Oude stukken zyn te niet geraakt, byzonder zulke die de wetten behelsden, en iets anders, onder den naam van gewoonten, is by overlevering in de plaats gekomen. De oude gezangen zouden in dezen tyd onverstaaenbaar wezen, gelyk ze 't voor veelen der broederen ook zyn, en hebben daar en boven het kenmerk der eeuwen, waar in

men die maakte. Van de nieuwe liederen der vrye Landbouweren, ook uit de gewoonten, welke op de oude wetten gegrond zyn, ontleent, geven wy eene proef; of 'er meer zullen volgen, kunnen wy niet bepalen, en daar omtrent zal de smaak van 't algemeen ook moeten bespeurd worden. Indien 'er iets meerder uitgegeven wordt, zal 't met doorlopende bladtekening of onder een' anderen tytel wezen, om dat wy afkeurig zyn van vervolgen of deelen. Deze oirspronglyke gezangen zyn te samen gestelt sedert eene nieuwe oprichting of herstelling der broederschap, in 't jaar 1784, terwyl veele omstandigheden haren bloei verhinderden; wy geven die aan 't licht voor 't geen ze zyn, in hope dat ze eenig nut en genoeg zullen verschaffen; en de broederschap, die 'er wel 't meeste belang by

heeft, geraakt daar door van de moeite bevrydt, om afschriften te maken. Zoo ver een of meer dezer liederen mogt afgeschreven en in andere handen geraakt zyn, ziet men nu wat en hoe 't voor echt gehouden worde; voorts is niets aangaande de broederschap dan by dezelve bekend; over 't rym en rymeloos spreken wy niet; dit betreft den smaak, die daarin onderscheiden is. Omtrent liederen in 't gemeen, merken wy ondertusschen aan, dat zy dit by alle geschriften, van welk eenen aart ook, voor uit hebben, dat ze telkens herhaald worden, en wel by veelerlei soort van menschen; dus best beloonende de moeite der te samenstelling, ze zy dan groot of klein. Zoo zongen Barden geschiedenis. In naarvolging der oudste en geachtste schryveren, vermyden wy, zoo veel mooglyk en gevoeglyk is,

de hoofdletters. Wy hebben ons bedient van elkanders aanmerkingen. Elk teken, onder de gezangen geplaatst, heeft eene uitbeeldende beduidenis. Laat dit genoeg zyn, tot voorrede.

Uit der broederen naam.

Schryver.

Des drukkers naam, is het blyk van echtheid.



Gewoone gezangen.

Voorzang.**Wys: 'k Leef gelukkig op het land.**

Broeders! die den Landbouw mint,
 In het broederlyk verëenen,
 Om getrouw oprecht te meenen,
 Dien, die gy verkiest ten vrind.
 Eedle zielen! wier beooging,
 Niets bedoelt dan aller nut:
 Eerlyk, loslyk, is uw pooging;
 Welkom zyt gy in deez' Hut.

Vrindschap, op 't gelaat verspreidt,
 Doet u hier haar plichten eeren,
 En haar' rechten juist waardeeren,
 Leidt u tot gezelligheid.
 Broeders! volgt het licht der reden,
 Waar door gy in waarde stygt:
Bouwt het land, schuwt de ydelheden,
 Scherpt uw' aandagt, hoort, *en zwygt.*

Inleidings voorzang.**Wys: *Onderwater moet marcheren.***

Broeders! vrolykst is ons leven
Als we ons in de hut begeeven;
 Neemen wy een' broeder aan,
 Dan zyn wy het meest voldaan.

Wy voldoen door onze tekens,
Meer dan andren met veel spreekens.
 Bouwt het land, schuwt de ydelheên,
 Zwygt: zoo doen wy in 't gemeen.

Echter, by den bouw te zingen,
Daar kan vriendschap ons toe dringen:
 Leezen, drinken en een lied,
 Baart den bouwer geen verdriet.

*2



Maatigheid, te recht gepreezen,
 Wordt den broeder aangewezen;
 Door haar leeft de boer gezond:
 Zoo hy denkt, zoo spreekt zyn mond.

Maatigheid is ons geboden:
 Bier en Vleesch en Kaas en Brooden
 Houden hem in goeden stand,
 Voeden kracht, [t]ot nut van 't land.

Bemoediging.

Wys: *Wat is het zoet het mensdome enz.*

Wees onbevreesd, u zal geen leed geschieden;
 Reden en vreugd heeft u geleid:
 Gy krygt den schop, denk altoos ook aan 't wieden,
 En zyt tot spitten straks bereid;
 Roei ook het onkruid uit uw hart;
 Zorg dat ge in de ondeugd nooit verwart.

Inleiding.

Wys: *Hoor Kees, myn vryer.*

Eerzame broeders!
 Geleidt hem door den slyk;
 Strekt hem ten hoeders;
 Deez' plaats zy hem ten wyk:
 Haast ziet hy Adams hut;
 Hy zy daar van een stut!
 De Keizer der Chineezen
 Gaat voor tot 's Landbouws nut:
 Wie zou hier vreezen?

Geruststelling.

Wys: *Lysje sliiep in een bosch, in 't lommer.*

Gy wilt vooroordeel laten vaaren;
 Ja wy zien dit aan uw gewaad:
 Nooit zal uw keus uw hart bezwaaren,
 Schikt gy u naar des landmans staat.
 Landbouw, de nuttigste aller kunsten,
 Landbouw die ons gestadig voedt,
 Wordt hier geëert, verkrygt den hoed,
 Deelt daaglyks in der broedren gunsten:
 Schenk dan uw gunst, schenk dan uw gunst
 Nu aan des nyvren landmans kunst!

*3



Verwelkooming.

Wys: *Vriendin, zyt wel gegroet.*

Broeder! gy zyt gegroet;
 Myn vriend! gy zyt gegroet;
 Maak staat op onze broedertrouw:
 Wy zyn van Adams bloed.
 Ja, ja, ja,
 Wy zyn van Adams bloed.

'k Breng u het landmans glas;
 Ontvang dit edel glas;
 Ik deel u ook de tekens meê;
 Nu koomen die te pas:
 Nu, nu, nu,
 Nu koomen die te pas.

't Zy ge een bezoeker zyt,
 Of hier een broeder zyt,
 Wy eeren u als medelid,
 Zyn met uw komst verblyd;
 Wy, wy, wy,
 Zyn met uw komst verblyd.

Gy laagt vooroordeel af;
't Vooroordeel laagt gy af;
Dit blykt aan uw gewaad, myn vriend!
Geen broeder is ooit laf:
 Neen, neen, neen,
Geen broeder is ooit laf.

Ziet gy het glansryk licht?
Gy ziet het glansryk licht!
Van blindheid zyt gy nu ontdaan;
Betracht uw' broeder-plicht:
 Vriend, vriend, vriend!
Betracht uw broeder-plicht.

Geen' vyand vindt gy hier;
Gy vindt geen' vyand hier;
Wy myden Staats- en Kerk-geschil
En allerlei getier,
 Ja, ja, ja,
En allerlei getier.

Gewoontenslof.**Wys: *Ja Mimi, in korte tyden.***

Weinig welgeschikte wetten,
Die voor ons zeer duidlyk zyn,
Daar we elkander naar bestieren,
In het broederlyk bewind,
Zyn begreepen in gewoonten,
Voor den leerling juist beschreeven:
Ken de vrucht der wysbegeerte,
Waar by elk gelukkig leeft.

Onderzoek.

Wys: *Al de Eendtjes zwemmen in het water.*

Hoe zyt ge in deez' hut gekomen?

Met een goed geleide.

Hoe hebt gy voorheên gewandelt?

Zonder licht.

Wie deedt u het licht aanschouwen?

Hy die in de hut zat.

Hoe zaagt gy u voorts ontvangen?

Ongemeen.

Wat kan u hier 't meest behaagen?

't Gul eenvoudig leven.

En wat heeft men u doen leeren?

Vry wat goeds.

Waar in is dat toch begrepen?

Deels in de gewoonten.

Wat kan u al meerder stichten?

't Bly gezang.

Wat begeert gy van de broeders?

Gaarne was ik meester.

Kent elk broeder u dit waardig?

Elk zegt ja.

Wat moet gy gestaâg betrachten?

Hier zyn drie geboden:

Leef met eer', beledig niemand,

Geef elk 't zyn'.

Bevordering.**Wys: *Adieu schoon' Rozelinde.***

*

Beklim deez' biezen zetel,
 Op zooden neêr gesteld.
 Deez' hoed, dien ik u opzet,
 Is rond en zwart als de aard',
 Waar in gy nu moogt spitten.
 Ik open u dit boek,
 Om eenen schat te gaëren
 Van nutte kundigheid.

Maar wil u niet verslaaven
 Aan 't geen een ieder schryft!
 Dit moet ik u beduiden,
 En daarom sluit ik 't boek.
 Deez' ring, een veldgewaschje,
 Steek ik aan uwe hand -
 Verbindt u aan den landbouw,
 Waar by de wysheid woont.

* Met zeer veel bevreemding hebben wy gezien, dat dit Gezang geplaatst is geworden in den Vraag-Al N^o. 36. Dit, en de aanmerkingen daar by gevoegt, zagen wy met algemeene afkeuring.
 V.O.

*5



Let op deez' schop en spade,
Deez' koreenseis, deez' hut!
Dit schetst u uw bedryven,
En hoe gy voeglykst woont.
Gedenk aan vader Adam,
Aan China's Keizer ook.
Nu hebt gy volle vryheid;
Kom zet u by ons neêr.

Aan den schryver.

Wys: *Wel vriend, wat's uw begeert?*

Kom, broeder lees ons voor:
Wat hebt gy weêr geschreeven?
Heeft iemand onzer iet misdaan,
Dan zal 'er zwart op wit van staan;
En schreeft gy 't loflyke op deez' blaên,
Wy hooren 't aan.

Onderrichting.

Wys: *Voor hem die lust heeft om te vaaren.*

Wilt gy iets van den Landbouw weeten,
Lees dan voor 't minst Virgilius;
Zie vry de schoone Landgedichten,
In zyne taal, of Vondels styl;
En wilt ge ook Adams hut oprechten,
Vervoeg u by de Wyker hut;
Daar vindt gy alle de echte stukken,
Uit de oudheid daar te rug gebragt.

Boontrekking.

Wys: *Wees niet bedrukt, maat Dries.*

Komt waarde, broeders! komt
Hier by den zak, brengt boonen;
't Is om een leereling
Of geen; dit zal men toonen,
Zoo haast als men den zak uitschudt:
Hoe is het, zou hy 't weezen?
By 't lot is steeds te vreezen!
Daar ziet gy 't alle nu.

De ambtenaaren.**Wys: *Zullen dan myn levens dagen.******Voorzang.***

Eerste broeder! - schatbewaarder! -
Gy die ons in 't schryven dient, -
't Zy ge blyft of af zult treden,
Wy erkennen uwen vlyt!
't Eind der drie gestelde maanden,
Waarde broeders! is nu daar;
't Is nu tyd om weêr te stemmen,
Of gy blyft of af zult treên.

Nazang.

Nyvre broeders! brave mannen!
Die onze ambten hebt aanvaart,
Gy zult wis uw ambt bekleeden
Zoo als 't aan een' broeder past,
Tot vermeerdring van 't genoeg
En het heil der broederschap;
Daar aan kunnen wy niet twyflen,
En dan volgt u ook 't geluk.

Zaagt gy weêr deez' hut versieren,
 Met het groen van 't blad'rendak
 En met uitgezochte bloemen,
 Ziet dan of men u ook eert,
 Of wy u ook achting toonen,
 Zoo als 't aan een' broeder voegt.
 Aan het wenschen doen wy zelden,
 Gantsch onweetend of het baat.

Dankbetuiging.

Wys: *Wat of de Schout mag praten.*

Gunt, broeders! dat we u danken,
 Voor 't geen gy immer gaaft...
 Begeert gy meerder klanken?
 Het ruwe is nu beschaaft;
 Was 't niet verwacht?
 Maakt staat dat men u daaröm waardig acht.

Nazang.**Wys: *Aartig Vliegje.***

Hebt gy, van den achtbren zetel,
 't Geen u nuttig is gehoord?
 Was 's mans aanspraak niet vermetel?
 Heeft u zedigheid bekoord?
 Leerde ze u 't eenvoudige eeren,
 't Overdaadige altoos vliên,
 Met elk broederlyk verkeeren,
 En met landmans oogen zien?

Of is u dit hier te vóóren,
 Waarde broedrenrei, geleerd?
 Kwam ook niets uw rust verstooren,
 Daar gy blydschap niet ontbeert?
 Hebt ge uw algemeene zaken
 Met genoeg afgedaan?
 Kost ge onschuldig u vermaaken?
 Poogt gy vry te zyn van waan?

Let gy steeds op uw gebreken?
Tracht gy meerder mensch te zyn?
Sticht de reden u in 't spreken,
By een' dronk van bier of wyn?
Zoekt gy maatigheid in spyzen,
Kleed en hut en stulpsieraad?
Kunt ge uw' schatbewaarder pryzen?
Hem ook aan wien 't schryven staat?

Blyft dan vrolyk, waarde broeders!
Pryst der ambtenaaren vlyt,
En beschouwt hun hier als hoeders,
Door wier hulp gy vrolyk zyt.
Bouwt het land, schuwt de ydelheden;
Wy zyn allen hier gelyk...
Zwygen wy; leeft steeds te vreden;
Geeft de hand en 't vriendschapsblyk.

Aan tafel gaande.

Wys: *Liefhebbers van de vrolykheid.*

Komt, broeders! lustig aan den disch,
 Elk eere 'er zyn genoeg;
 Wanneer gy moê van 't bouwen zyt,
 Moet ge u aan tafel voegen:
 De tafel zy in 't lang of 't rond,
 Men zal u gul onthaalen;
 Een ambtbaar heeft eene eerste plaats,
 Voorts kent men geen bepaalen.

Elk passe op onze tafelwet
 En op 't bescheiden spreken!
 Van 't geen waar ieder veel van spreekt,
 Zy hier nooit iets gebleeken!
 Men zing' wel eens geschiedenis,
 By 't reisjen door deez' landen,
 Doch zwyge altoos van alles wat
 Ooit twistvuur deedt ontbranden.

Maar, waarde broeders! 'k weet het wel,
 Steeds zyt ge 'er toe geneegen;
 Waar ge immer wel van spreken moogt,
 Daar hebt gy van gezwegen:
 Doch 't is ons altyd nog van nut
 Elkâer den plicht te ontleeden.
Bouw 't land, schuw de ydelheên en zwyg:
 Dit leert de wyze reden.

Tafelzang.**Wys: *Vrolyke uurtjes.***

Moê van 't spitten,
 Gaan wy zitten
 Aan den broederlyken disch,
 Die geen strengheid kan bezitten,
 Wyl die gantsch eenvoudwig is.

Nu gedronken
 En geklonken,
 Denken wy aan Adam eerst,
 Met wiens hut wy altoos pronken;
 Zag hy ons, hy minde ons teêrst.

'k Heb verwachting
 Van uwe achting
 Voor 't Chineesche keizerryk:
 's Keizers welzyn! plichtbetrachting,
 Wyl hy ploegt, eischt vriendschapsblyk.

Wilt eens schenken
 En gedenken
 Hem die voorzit in deez' hut:
 Zyn gezondheid! op zyn wenken,
 Strekk' hier elk tot 's landbouws nut.

Broeders, Vrinden,
Die wy minden
Naar de plicht der menschenmin;
Wil het loflyke onderwinden;
Schenkt op uw gezondheid in!

Wel moet vaaren
Veele jaaren
Elk die aangenomen wierdt,
Steeds met ons in vreugd vergaëren,
Wyl de vriendschap ons bestiert.

't Land te bouwen
Zal nooit rouwen
Hem die ydelheden schuwet.
Zwygt en drinkt, in dit vertrouwen
Dat men hier van onmin gruwet.

Eer wy scheiden
En verbeiden
Dat men weder hier vergaêrt,
Om den kring meer uit te breiden,
Dient dit glaasjen niet gespaard.

Het glas.**Wys: *Amarante myn vriendinne.***

Dus mogt gy het licht aanschouwen;
Zie eens wat dit Glas vertoont!
Nimmer moet uw keus u rouwen!
Hier meê wordt ook trouw beloond,
Met het meesterschap, 't geen zy alleen genieten,
Die, braaf van hart, naar 't ware doelwit schieten,
Daar ze ons hun vriendschap doen genieten,
In de hut,
Tot 's landbouws nut.

By 't geschenk.**Wys: 'Er liep een Pater langs den kant.**

Wy namen weêr een broeder aan,
 Zyn met hem verheugd:
 Is ieder met zyn komst voldaan,
 Dan vermeêrt de vreugd.

Wel broeder, gaat het naar uw zin,
 Spit dan met ons meê!
 Dit bloempje schenken we uw vriendin;
 Leef met haar in vreê.

De eerstbouwer ging met Eva voor
 In een' grooten plicht:
 Kom, luister 't meisje dit in 't oor;
 Geef haar zoo veel licht.

Doel steeds op 't heil der maatschappy;
 Waak voor gade en kind!
 Zet ook de zorg eens aan een zy;
 Hier is elk uw vrind.

Zit nu, ô broeder! by ons neêr;
 Leef gelyk 't behoort.
 Wy zien u, denklyk, hier wel weêr;
 Nooit zy rust gestoort.

Afscheid.**Wys: *Adieu dan Vaderland en Vrinden.***

Vaartwel, ô broeders! nu wy scheiden;
 Geeft ons uw woord,
 Voelt ge u gespoord,
 Daar wy uw wederkomst verbeiden? -
 Dat gy dan keert,
 En hier de vreugd vermeêrt.

Hebt gy genoeg kunnen vinden
 In 't geen gy zaagt?
 Heeft u behaagt
 Dit gul gezelschap van uw vrinden,
 By deze hut,
 Gesticht tot ieders nut?

Wilt dan met vreugd daar aan gedenken;
 Schraagt elken styl;
 Wanneer ge een wyl
 U dus ontspant, zou dit ooit krenken
 Aan uw gewin?
 Neen! zegt de broedermin.

Wy schuwen pracht en ydelheden;
 Men bouwt het land,
 Beschaaft verstand.
 Geen overdaad wordt hier geleden.
 Elk broeder zwygt
 Van de eer die hy verkrygt.

Mengelzangen.

De lente.**Wys: Malbroek gaat naar den oorlog.**

De Winter is verdweenen,
 De Lente is weêr verscheenen,
 Het dorre is schier verdweenen,
 De Lente treedt nu aan,
 Om hand aan 't werk te slaan.

Het aardryk krygt weêr leven,
 Het wil ons vruchten geven;
 Ja 't aardryk krygt weêr leven,
 En 't lieve Lent-zaizoen
 Maakt alles weder groen.

Nu kan ik naar genoegen
 Weêr lustig spitten, ploegen;
 't Afwislend landgenoegen
 Komt nu weêr aan de hand;
 Ik poot, ik zaai, ik plant.

Men ziet de bloemen praalen;
 Men hoort de Nagtegaalen:
 De schoone bloemen praalen,
 En al het Pluimgediert'
 Zingt, kweelt en springt en tiert.

Het gras komt mals en zoetjens
Ten voorschyn voor myn Koetjens;
Het malsche gras komt zoetjens
Ten voorschyn overäl;
Het Vee moet van den stal.

't Vooruitzigt op myn rente,
ô Schoone lieve Lente!
Voerspelt my reeds myn rente,
Streelt my van tyd tot tyd,
Door vruchten van myn' vlyt.

Kom lustig nu begonnen;
Tyd-winst is 't eerst gewonnen,
En daarom nu begonnen;
Die vlytig is maakt spoed,
En werkt met frisschen moed.

Ja, werkzaam moet men weezen,
Dit wordt elk aangepreezen;
Men moet niet werkloos weezen,
Dit eischt myn vaderland;
Kloek is de boerenstand.

De zomer.**Wys: *Gy wilt vooroordeel laten vaaren.***

Des zomers moet men vlytig werken;
Dan vindt men vroeg den Boêr op 't veld.
Wat kan zyn lust, zyn vlyt beperken,
Wanneer hy naar zyne akkers snelt?
Of gaat hy daar zyn koeijen grazen,
Dan keert hy rasch met room en melk,
Dienstig voor elk, dienstig voor elk:
Of hy maakt daar van Boter, Kaazen,
En biedt ze elk aan, en biedt ze elk aan,
Waar na ze op ieders tafel staan.

De nutte kunst moet men waardeeren,
Maar ook vooräl des landmans vlyt;
Want wie kan meer de vreugd vermeëren!
Zy schenkt de vruchten op haar' tyd.
Zie de akkers, deeze vette landen;
Zy toonen door haar arbeid, rasch,
Het eêlst gewasch, het eêlst gewasch,
Dat wy ontvangen uit haar handen. -
Hoe ryk, hoe schoon, hoe ryk, hoo schoon;
Spreidt zy alöm dien schat ten toon!

Nu troont de landman stedelingen,
Al wandlend' langs zyne akkers heên:
En men hoort melker lustig zingen,
Van zyn Maartjen of Magdaleen.
't Graan ziet men door den wind bewoogen;
Het golft, het duikt, gaat keer op keer,
Nu op, dan neêr, nu op, dan neêr,
En schynt ons als een zee voor de oogen;
Het daalt en ryst, het daalt en ryst,
Daar het een' ryken oogst aanwyst.

Men eere dan de zomer daagen,
Waar op de bouwer zwoegt en zweet,
Als hy des arbeids last moet draagen,
En zynen tyd met winst besteedt.
In hem dien yver aan te vuuren,
Strekt steeds tot heil der maatschappy!
Zoo voert hy bly, zoo voert hy bly,
Het Veldgewasch in voorraad schuuren;
Hy is voldaan, hy is voldaan,
Ziet hy die allen vol gelaên.

Komt, Broeders! dat men hem gedenke,
Hem ook toejuigche met dit glas!
Dat een vruchtrypende oogst hem schenke,
De schatten van het eêlst gewasch:
Dat hy zyn' arbeid zie beloonen,
En het vooruitzigt dat hem streelt,
Eens ryk bedeeft, eens ryk bedeeft,
Hem ook in zyn verwagting kroonen;
Zoo spreidt die gunst, zoo spreidt die gunst,
Het menschlyk heil in 's landbouws kunst.

De herfst.**Wys: *Gy die met my de Jagt bemint.***

Komt lustig nu den tyd gereed besteed;
 't Wordt winter, 't vee moet overäl, op Stal.
 Het land is hun te nat, te koud;
 Zy zyn niet langer daar vertrouwt,
 Vertrouwt, vertrouwt, vertrouwt.

'k Ben wel voorzien met lyvig hooy, dat mooy,
 Te zomer ingewonnen is; dat frisch
 Gemaait werdt van het beste gras,
 En dit komt my nu schoon te pas,
 Te pas, te pas, te pas.

De dorsch-vloer geeft my in de maat veel zaad.
 Als zoo de markt gaat naar myn' zin, gewin
 Ik zeker zoo veel gelds dit jaar,
 Dat ik geen winter word' gewaar,
 Gewaar, gewaar, gewaar.

Dan ben ik, naar myn eigen keur, Sinjeur;
En rook myn pyp, gerust en stil, waar 'k wil;
Of nooi myn buurtjens Jaap en Teun;
Of mal en kal wat met myn Pleun,
Myn Pleun, myn Pleun, myn Pleun.

Kom breng nu 't Vee maar onder 't dak: gemak
En warmte dient het stomme Vee, ook meê:
Een braave Boer zorgt voor hun nut,
En stalt hen 's winters by zyn hut,
Zyn hut, zyn hut, zyn hut.

Met kloekheid dan de tyd gereed besteedt.
Het Vee dryft men nu, overäl, naar stal.
Het is op 't veld niet meer vertrouwt;
Het land is hun te nat, te koud,
Te koud, te koud, te koud.

De winter.**Wys: 't Is niet mooglyk dat nog een oude Man.**

Stuursche Winter! de Landman schroomt u niet,
 Wyl hy 's Zomers van voorraad zich voorziet:
 Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, in ['t] zweet,
 Wordt dan de dag door hem met vrugt besteedt.

Korte dagen, en dan de nagten lang,
 Maakt uw koude en uw strengheid veelen bang;
 Maar nooit den Boer, die warmpjes in zyn hut,
 Zit by zyn koeyen, voor uw kou beschut.

Dan teert Bouwer als zorgloos van zyn smeer,
 Rookt zyn pypjen, geruster dan een heer,
 Die om zyn pragt het stadsgewoel bemint,
 Maar in zyn huis geen Landmans-vryheid vindt.

Hoe! die grootheid, die slechts bestaat in schyn,
 Zou het waare, het gulle leven zyn? -
 't Is op het land, ja! onder 't dak van riet,
 Dat men 't genoeg en by de oprechtheid ziet.

Gul, eenvoudig brengt Landman d'avond door,
Als zyn Kniertjen door zang streelt zyn gehoor;
Of is zyn luim dat hy wat met haar kalt,
Dan is het boert of ernst, naar dat het valt.

Zyn lief, zyn talryk kroost springt om hem heên;
't Speelt met vader, terwyl hy zit alleen;
Handjenplak, of schuilhok, kiekeboë,
En dan naar kooy, als zy zyn speelensmoë.

Komt een Buurtjen hem vinden aan zyn haard,
Dan wordt bierdronk, noch kaas, noch brood gespaard.
Valt dan 't gesprek op 's Landmans koopmanschap,
Dan hoort men vaak het handlend handgeklap.

Zoo leeft Bouwer te vreden met zyn lot,
En geen Winter betwist hem dit genot:
Neen, die tyd, zoo gunstig voor zyn rust,
Herstelt in hem de vlyt met nieuwe lust.

Morgenzang.**Wys: *Hier heeft my Rozemond bescheiden.***

ô Dageraad, gy praalt met lonken!
 Bynaar zoo schoon als Lotje schiet;
 Uw glans verdooft de heldre vonken,
 Die 't heir des stillen nachts ons biedt.

Wat schenkt gy ons al zaligheden,
 Vooral in 't blyde lentsaizoen;
 Als wy uw schoonheid tegentreden,
 Door 't oogverrukkend klavergroen!

Hier, op den voorgrond, grazen koeijen;
 Daar weiden schaaapjes, blank van vacht,
 Die hupplen - blaten - springen - loeijen,
 Daar elk van hun op melker wacht.

De leeuwrik, reeds om hoog gestegen,
 Vervangt, by uw herboren licht,
 De nachtegale, toen zy zwegen,
 En leert den mensch zyn duuren plicht.

Het vinkje slaat, in hooge boomen;
 De tortel kirt, by zyne gaê;
 De rietmusch, aan den boord der stroomen,
 Vliegt, sjilpend, zyn beminde na. -

De bloempjes, met den daauw beladen,
 Verschillend, schitterend van kleur,
 Verspreiden, uit hun zachte bladen,
 Door 't helder luchtruim, geur by geur.

Hoe staat de auricula^(*) te pronken!
 Op 't groene steeltje dat haar schraagt;
 De hyacint spreidt purpren vonken,
 Terwyl de krokus 't oog behaagt. -

De tulp, die koningin der bloemen,
 Ontsluit haar knopje, met een pracht
 Van kleuren, naauwlyks op te noemen,
 Daar zy op uw verschyning wacht. -

(*) Oorlap heet de bloem anders.
 • Om dat ze purperverwig is, volgens den naam.

De moestuin praalt met malsche kruiden;
De boomgaard schynt met sneeuw bedekt;
Het bolle windje blaast, in 't zuiden,
Daar 't alles tot verkwikking strekt.

Gy, alles zaligende morgen!
Geheel natuur verbreidt uw' lof;
En 't reedlyk hart, ontlast van zorgen,
Vindt eindelooze juichensstof.

Hier, onder kamperfoelje-struiken,
Door kunst, tot een priëel gevormd,
Kan ik al 't aards gewoel ontduiken,
Dat, elders, steeds, het hart bestormt.

Hier weidt myn oog, door klaverstreeken,
Langs akkers, vaak vol golvend graan,
Omheind met bosch, besproeid met beken,
Die kronklend' door de velden gaan.

Welään, dat nu myn blyde klanken,
Daar ik dit heerlykst lot geniet,
De Wysheid voor dien zegen danken,
Dien haare milde hand my biedt!

Het boeren-bedryf.

Wys: *Waar of myn Rozelinde blyft.*

Hoe werkzaam is de noeste vlyt
Eens Landmans, by zyn hut!
Hy zwoegt, hy zweet, besteedt zyn' tyd,
Ten algemeenen nutt'.
De welvaart van zyn huisgezin,
Van gade en kroost, dryft hem
Tot arbeid, en een zoet gewin
Geeft aan zyn pooging klem.

Nauw wordt hy 't morgenlicht gewaar,
Of fluks springt hy van 't bed,
En maakt zyn juk en emmers klaar,
Die zindlyk zyn en net.
Dan eer hy nog ten huize uitgaat,
Moet eerst zyn pypjen aan;
Dat, zwart gerookt, regt kittig staat,
Als boeren melken gaan.

Belaaden met een goeden vragt,
Keert hy voldaan van 't veld,
Daar hem zyn lieve Neeltjen wagt,
Die hem wat nieuws vertelt;
Terwyl zy bier, en kaas, en brood,
Hem tot versterking biedt;
Waar, nevens hem, elk huisgenoot
Het zyne van geniet.

Zoo rasch is dit niet afgedaan,
Of elk weet zyn verblyf.
Fluks ziet men rappe handen slaan
Aan 't nuttig landbedryf.
Men spit, men poot, men zaait, men plant,
Of dryft den scherpen ploeg
Door harde klei, of 't gulle zand;
Elks vlyt schaft winst genoeg.

Zelfs ieder uur vindt bezigheid.
Nu wordt de melk vervarscht;
Hier zien wy boter toebereidt,
Dáár wei uit kaas geparst;
Gints vellen maaijers 't gras ter neêr,
En hooibouw maakt het druk.
Zoo nadert dan ook de oogsttyd weêr,
En vestigt zyn geluk.

's Mans yver groeit van dag tot dag,
Verspreidt zich op 't gelaat,
Wanneer hy by den vlegelslag
Zyn zakken vult met zaad,
Dat, schoon gewant, van stroo ontbloot,
Wel rasch een' kooper vindt;
Waar door hy, by zyn daaglyks brood,
Een taamlyk winstjen wint.

Is 't winter, dan is zyn verblyf
In 't hoekjen van den haart,
Daar 't druk gewoel van 't huisbedryf
Zich werkzaam om hem schaart.
Het spinwiel snort; en 't vee op 't stal
Is, onder 't rieten dak,
Bevrydt voor koude en ongeval;
Nu houdt hy zyn gemak.

Zoo leeft de Landman, wel te moê,
By 't algemeene nut.
Het bly genoeg lagcht hem toe,
En dartelt in zyn hut.
Men eet, men drinkt, men lagcht, men praat,
Of zingt een vrolyk lied,
Tot dat men lustig scheiden gaat,
Wanneer 't de tyd gebiedt.

De hooibouw.**Wys: *De Paardenmarsch.***

Komt, vrolyk zamen naar het land,
Met vorken, harken in de hand.
De maaijers wakker in de weer,
Die vellen 't malsche gras ter neêr:
Zy zyn bereids drie kampen mans;
En 't weêr belooft een' goeden kans;
Komt, lustig mannen by de hand,
Men wagt ons reeds op 't land!

Het gras gevelt, geroert, gekeert,
Zoo zien we 'er 't vocht rasch uitgeweêrt;
En als een heldre zonneschyn,
Ook hier in wil behulpzaam zyn,
Dan harkt men spoedig deeze strook
By één, en staapelt rook by rook,
Zoo rasch 'er 't vocht is uitgeweêrt;
Dus handig 't maar gekeerd.

De Hooibouw, zei myn grootvaêr Dries,
 Duldt by den boer geen tydverlies:
 Die Ouwe was, begrypje? raar,
 En op het land van zessen klaar.
 Myn Vaartjen heeft my vaak vertelt,
 Hoe hy, als hy kwam op het veld,
 Hem toeriep, 'zorg voor tydverlies!
 'Leer dit van ouwen Dries.'

De deksel, Jaap! kyk hier, hoe dik
 Het Hooi hier ligt! dat heeft wat schik.
 Zie eens, hoe los en droog 't reeds is;
 Dat kan op rook. - Wat ruikt het frisch!
 Komt, Jongens! harkt het maar te hoop,
 Dan krygt ge een slokjen in de loop;
 Want wonder ben ik in myn schik,
 Nu 't Hooi is droog en dik.

Zoo rasch wy t'huiswaarts zyn gekeerd,
 Dan moet de wagen maar gesmeert;
 Want als het zoo by 't weêren blyft,
 Is 't nodig dat men 't werk wat dryft.
 Een braave boêr verzuimt geen' tyd;
 Eén uur verzuimens baart hem spyt. -
 Komt nu de wagen maar gesmeert,
 En dan naar 't land gekeert.

Ha! ha! die rook die staat: dat 's één;
 'Er koomen meer deez' dag zoo 'k meen.
 Het weêr is gunstig, roert wat aan;
 Dees wei dient deez' dag afgedaan;
 En morgen dan weêr op een aâr,
 Zoo wordt men 't meester, al te gaâr:
 Dan voeren wy 't welhaast, zoo 'k meen,
 Ter Hooischoor droog by één.

De oogst.

Wys: *Wees onbevreesd, u zal geen leed geschieden.*

Zie daar, de loon van ons volyvrig pogen! -
 Zie daar, de vruchten van ons zweet:
 Zoo loont natuur, door haar gelieft vermogen,
 Op 't mildst, een kortgeleden leed;
 Een leed! - ô neen: het werk is zoet,
 Daar 't ons versterkt, verkwikt en voedt.

Gaart gy, met drift, verblinde stedelingen!
 Een hoop op één gestapeld goud;
 Poogt dat, aan elk, door woeker, af te wringen;
 Het zy de God op wien gy bouwt:
 Wy houden 't met de zaligheid,
 Die ons de voedende Oogst bereidt!

Die ryke schat kan onze harten streelen;
 Het vergenoegen biedt hem aan.
 Gy ziet uw ziel de zoete rust ontstelen,
 En durft, voor goud, uw heil verraên!
 De aloude en aadlyke Akkerbouw,
 Is altoos ryk en blyft getrouw.

Zie deze schuur tot aan den kruin gelaaden,
 Met ryke vruchten van het land;
 Hier kan natuur zich voeden en verzaden;
 Hier biedt ze, aan nooddruft, ouderstand.
 Wat is toch rykdom - wat is geld,
 Ontbloot van 't vruchtenteelend veld? -

Kan al het goud, dat immer 't aardryk baarde,
 Zeg my, wel aan natuur voldoen?
 Kan dit metaal, hoe duur, hoe hoog in waarde,
 Wel ooit, een enkel wezen voên? -
 Was 't niet gedaan, ô sterveling!
 Zoo rasch het kouter niet meer ging?

Laat ons nu, vry van 't woest gewoel der steden,
 Terwyl de barre winter woedt,
 Aan onzen haard, den guuren tyd besteden,
 In 't smaken van 't verkreegen goed.
 Koom, Aagje! zet u aan myn zy;
 De schuur is vol, en wy zyn bly! -

De dorscher.**Wys: *Een Kuiper vol jaloersche pyn.***

Lustig te zaamen aan den slag;
 Kom naar de schuur, die legt vol kooren;
 't Wambus moet uit, want deeze dag
 Moet niet nutteloos gaan verloren.
 Het dorsch-kleed ligt reeds uitgespreid;
 Elk toone hier zyn wakkerheid:
 Een twee drie, een twee drie, hou maar de maat,
 Als gy den vlegel neêrwaarts slaat.

Zoo, zoo dat gaat regt naar myn' zin;
 Dat doet me in volle vreugde leeven;
 ô Het vooruitzigt op gewin,
 Weet aan den bouwer kracht te geeven!
 Want het is toch maar om de poen,
 't Eigenbelang altoos te doen.
 Een twee drie, een twee drie, brui dan maar toe;
 Hy die steeds wint, wordt zelden moê.

Bestig, bestig nu gaat het drok;
 Zoo wil de bouwer gaarne werken;
 En dan een vaderlandsche slok,
 Die kan hem weêr zyn hart versterken;
 Als hem zyn Pleuntjen 't glaasjen vult,
 Of dat hy uit zyn kruikjen pult.
 Een twee drie, een twee drie, dat gaat naar raak;
 Pas op den slag, dat 's elk zyn zaak.

Roosje.

Wys: *Wat is ons al vreugd gegeven.*

Lieve Roosje, roem der schoonen,
 Die het stille land bewoonen;
 Koom, ontsluit uw vengster thands;
 Zie de zon ryst aan den trans.

Meisje! 't is te lang geslapen;
 Hoor uw witgewolde schapen,
 Die voor 't hek te blaten staan;
 Trek, gezwind, uw kleedjes aan.

ô De morgen baart thands roozen!
 'k Zag, al vroeg, de kimmen bloozen;
 Gloeiend goud, met inkarnaat,
 Toonde aan ons den dageraad.

't Kleed des nachts, bezaaid met vonken,
Stont nog, aan 't azuur, te pronken,
Onverbleekt door 't nadrend rood,
Toen ik reeds myn stulp ontsloot!

'k Trad in 't schuitje, 'k ging aan 't roeyen,
Tot aan 't slop, waar Roosjes bloeyen;
Roosjes, door myn Roosjes hand,
't Minnend hart ter eer' geplant.

Daar, by de opgeschoren linden,
Hoopte ik Roosje reeds te vinden;
Maar, tot veldelings verdriet,
Vond ik schoone Roosje niet!

Lieve Roosje! roem der schoonen,
Die het stille land bewoonen;
Koom, ontsluit uw vengster thands;
Zie de zon ryst aan den trans! -

Ha! daar is zy! 's waerelds luister!
Overwinster van het duister;
't Hemeloog, dat wondren teelt,
En den graauwen damp verdeelt!

Schoon, ô zon! zyn uwe stralen;
Maar zy kunnen toch niet haalen
By dat onbeschryfbaar iet,
Dat uit Roosjes oogen schiet!

Roosje, waar toe nog te toeven?
Wilt gy veldeling bedroeven!
Wilt gy dat hy zuchten loost!
Neen... zy kooft - zy kooft - ô troost!

Welkoom, lieve! - welkoom, waarde!
Welkoom, pronkiuweel der aarde!
Slyten wy dit zalig uur,
In 't bespieglen der natuur!

Laaten we uwe schaapjes leiden,
Naar de gindsche klaverweiden,
Door dat boschje - door dat dal,
Of voorby dien waterval.

'k Zal, voor u, een veldlied zingen,
't Geen, van de eerste scheemeringen,
Tot op 't schoonste van den dag,
Meldt: wat schoonheid veldling zag!

Maar, wat wonder ook gebeurde!
Wat zyn aandacht waardig keurde!
De eerste schoonheid die 'er leeft,
Is die hy in de armen heeft!

Dank, ô liefde! voor die kuschjes,
Wek bestendig zoete lustjes,
Daar natuur haar' wensch door krygt,
Als men lonkt, en zucht, en - zwygt.

Het onweder.**Wys: *Men hoort steeds Floraas gunsten roemen.*****Of: *Wilt gy iets van den Landbouw weeten.***

Toen, onlangs, 't brandend zomerweder,
 De kruidjes schroeide, op 't dorstig veld,
 Zette ik my in de schaduw neder,
 Van bruine Klara vergezeld:
 Zy, vatbaar voor bespiegelingen,
 Die 't zalig land zoo ryklyk biedt,
 Begunstigde, op myn minzaam dringen,
 My met een treffend zomerlied!

Zy schilderde all' de landtooneelen,
 In haar gezang, zoo keurig af,
 Dat nimmer Dichter ons tafreelen
 Van eedler zwier of rykdom gaf.
 Elk voorwerp, dat haar oogjes zagen,
 De boschjes - beekjes, weide en vliet,
 De weelige akkers, groene haagen,
 't Was all' ten voorwerp van haar lied.

Intusschen zagen we, aan de kimmen,
 Het wolkgevaarte, op een getast,
 Met ongewoone snelheid klimmen,
 En ons door 't blikzemvuur, verrascht.
 De donders loeiden om ons henen;
 Het aardryk daverde om zyn' spil;
 De blosjes van myn lief verdwenen.
 Haar stem versmoorde met een' gil.

Zy hygde, op myne borst gezegen,
 Werdt koud en loosde snik by snik;
 Is immer minnend hart verlegen,
 't Is dan, in zulk een oogenblik!
 ô, Dacht ik, zal myn Klaartje sterven,
 Op 't open veld - zoo hulploos - naar! -
 Doe, Hemel, my dan 't heil verwerven,
 Dat gy my sterven laat met haar!

Dat zwart tooneel is niet te malen;
 'k Hoor nog den wind, die toomloos giert;
 'k Zie nog die scherpe blikzemstralen!
 'k Hoor nog 't gepiep van 't pluimgediert.
 In 't einde werdt, door 's Hemels zegen,
 De schorre donderstem geboeid;
 'Er daalde een zoele zomerregen,
 En de Onweërsbui hadt uitgeloeid!

Myn lief bekwam, maar op haar wezen
 Was nog de schrik des doods gedrukt;
 Men kon dien, in haare oogen, lezen,
 Schoon zy 't verderf zich zag ontrukkt.
 Ik deed, door kuschjes op haar kaken,
 De blosjes weêr ten voorschyn treên,
 En, by 't genot der minvermaken,
 Vergaten we all' die yslykheên!

De vrye landbouwer.

Wys: *Hoe werkzaam is de noeste vlyt.*

Voortreflyk is de Boêrenstand,
 Der Vrye-Landbouwry;
 Waar wy als broeders, hand aan hand,
 Haar schatten naar waardy.
 Waar vriendschap, door gepaste vreugd,
 Elk onbetwistbaar toont,
 Dat by de broedertrouw en deugd,
 Het waar genoeg en woont.

Hier leeft de braave burgerboër,
Warsch van het stadsgewoel:
Die hulde, die hy vriendschap zwoer,
Blyft steeds zyn eenig doel:
Zyn hart, dat hy der braafheid wydt,
Stoort zich aan wangunst niet;
En grynst de haat, of lagcht de nyd,
Dit baart hun zelv' verdriet.

Aan 't blind vooroordeel niet gehecht,
Is hy ook rond van aart;
En wat de goede trouw hem zegt,
Blyft in zyn hart bewaard.
Zyn evenmensch wordt nooit gehoont,
Om een hem eigen zwak;
Want zoo nog ergens vriendschap woont,
't Is onder 't rieten dak.

Gekleedt in 't needrig landgewaat,
Kreunt hy zich aan geen pragt,
Die, om geboorte, of rang, of staat,
Werdt kunstig uitgedagt.
Hy mint zyn Gaë, beschermt zyn Kroost,
Als zyn voornaamste schat,
Dien hy, als rust het werk verpoost,
Gul in zyne armen vat.

By welvaart treedt weldaadigheid,
Blymoedig, in zyn hut:
Als de armoê kermt, of droefheid schreit,
Zorgt hy voor beider nut.
Zoo volgt de burgerboër het licht
Der reden, en der deugd;
En 't welbetragten van zyn' pligt,
Is zyne grootse vreugd.

Hoe heilryk, Broeders, is zyn stand!
Hoe hoog is zyn waardy!
De vriendschap reikt haar hart en hand,
Aan Vrye-Landbouwry.
Dat elk dan aan haar deel verkryg';
Haar waarde kenne en voel';
Bouw 't land, schuw de ydelheên, en zwyg:
Zoo treft men 't waare doel.

De vrolykheid.**Wys: *Uw purpre gloed enz.***

De vrolykheid, ô Broeders! is het leven,
Een heilgeschenk, dat 's menschen lot bestraalt;
Naar 't welk we altoos niet vrugtloos zullen streeven,
Als onze keus zich by de deugd bepaalt.

De braave man, die, onvervalscht in zeden,
Zich zelv' ontspant van 's levens last en pyn,
Kan in zyn' kring betragten pligt en reden,
En als een Vry'-Landbouwer vrolyk zyn.

Een bly gelaat, dat gulle oprechtheid tekent,
Dringt vrolykheid in het beklemt gemoed,
Toont rasch den vriend waar op de vriendschap rekent,
Hoe hy in 't hart gezell'ge deugden voedt.

Wy, die naar 't heil van waare vriendschap streeven,
Wy moogen, door gepaste vroolykheid,
Een zigbaar blyk van ons genoegten geeven,
Waar door vernieuwde moed de zorg verbeidt.

Komt, Broeders! komt, de glaasjens vol geschonken;
Het gulle hart wordt angevuurt door wyn:
Waar vriendschap juicht, daar zy in 't rond geklonken;
Daar moet haar vreugd de vreugd der Broedren zyn.

Broederen-dronk.

Wys: *Zoo gaat het wel Soldaat, hou moed.*

Komt, Broeders! laat ons vrolyk zyn,
Na het volvoeren onzer zaaken,
Hier onschuldig elkaâr vermaaaken,
En 't hart verheugen door den wyn.
Thands vry van arbeid, vry van zorgen,
Wagt onze vlyt ons weêr op morgen:
Schenkt dan in, naar uw' zin;
Want waar Broeders klinken,
Daar, daar moet men drinken.

De oprechte vriendschap, die niet vleit,
 Die onze harten kan verëenen,
 In steeds getrouw elkaâr te meenen,
 Roept ons hier tot gezelligheid.
 ô, Ziet haar spreekende oogen lonken!
 Zy poogt de ziel tot haar te ontvonken:
 Schenkt dan in, naar uw zin;
 't Is haar gul vertrouwen,
 Dat we in waarde houwen.

Bouwt zoo het land, schuwt de ydelheên,
Zwygt, wat ooit hier uw vreugd kan stooren,
 Spreekt al wat nuttig zich laat hooren;
 Want wy zyn Broeders, allen één;
 Eén in ons doel, in hart, in zinnen;
 Eén om in braafheid aan te winnen;
 Schenkt dan in, naar uw' zin;
 't Heil daar wy naar streeven,
 Is 't gulle eenvoud'ig leven.

Eendragt.**Wys: *ô Zon aan 's Hemels trans.***

Dat de Eendragt hier steeds leev',
Nooit deeze hut begeev',
Maar met verëende kragten,
(Terwyl de wangunst beev')
By 't bouwen van het land,
Gewis wel waardig te achten,
Gehouden worde in stand!
Elk geev' hier op de hand.
Dit is 't naar 't welk wy trachten,
By 't scherpen van 't verstand.

V.O.

Het huwlyk.**Wys: *Men zag Dametas langen tyd.***

Zoo de echt hier ooit genoeg geeft,
En nodig is in 't menschlyk leven,
Moet hy, die van den akker leeft,
Reeds in zyn jeugd naar 't huwlyk streeven;
Op dat hy ook dien akker bouw',
Die 't menschdom hier in weezen houw'.

Wat valt den boêr den arbeid zwaar,
Als die niet wordt door vreugd vervangen!
Door vreugd, daar steeds het jeugdig paar,
Naar pligt, vol vuur naar moet verlangen;
Door drift, die hem door de adren speelt,
Waar door hy nutte Kindren teelt.

Dat wellust in het stads gewoel,
Door valsche vreugd het hart veraade;
Daar zy de onkuischheid kiest ten doel:
Die wuftheid komt haar duur te stade,
Als ziel en lichaam kwynen moet,
En 't naberouw het hart doorwroet.

De landman kuscht zyn lieve vrouw;
Hy weet van argwaan noch van listen,
Maar blyft zyn braave Neel getrouw,
Die nooit iets nuttigs zal verkwisten.
Haar onbesmette huwlyks-min,
Bevlekte nooit zyn huisgezin.

Dat dus de vrye Burger-Boer,
Wil hy ook 't mingenoege smaaken,
Zorg' dat hem nooit de drift vervoer'
Om naar 't verboden ooft te haaken!
Dat hy naar eene gade tragt',
Van welker deugd hy alles wagt.

V.O.

Kniertje.

Wys: *Des Zomers moet men vlytig werken.*

Dat het gebrek naar tooizels hake,
Die door weelde zyn uitgedacht;
Dat het zich afschuwelyk make,
Door een' uitheemschen ydlen dragt!
Neen, myn Kniertje behoeft geen strikken,
Om haar jeugdig en frisch gelaat,
Waar op het schoon te pryken staat,
Op te flikken of op te schikken;
Waar de natuur haar siersels biedt,
Daar behoeft men die tooizels niet!

Als ik, met haar, te feest zal treden,
Als meui Marregje jaarig is;
Of als oom Piet ons heeft gebeden,
Aan zynen welvoorzienen disch;
Zie dan zou men het wyfje stelen,
Schoon slechts eenvoudig opgetooid;
Dan is 't hulzel, 't doekje geplooid,
't Keursje, en het rokje, in alle deelen,
Zoo naar eisch, en netjes, geschikt,
Dat het myn oog en hart verkwikt.

'k Zou niet, zoo als de steedsche knapen,
Voor een vlakke gouden ducaat,
By een madam of juffer slapen,
Met een besmeerd geverft gelaat,
Dat men zoo wyd en zyd ziet blinken,
En wier hairen, met gerstig vet,
Haar, op het hoofd, zyn saamgezet:
Foei, wat zou zy, in 't bed, wel stinken! -
Neen: neen; myn Kniertje ruikt zoo frisch,
Als daauw die versch gevallen is.

Het land kan ons nog Kniertjes geven;
In de steden vind ik die niet;
Zeg my, wien baart het buitenleven,
Of wien baart de akkerbouw verdriet?
Ik zou voor al het geld der grooten,
Voor hun meisjes, hoe ook getooid,
Hoe besmeerd en met asch bestrooid,
Kniertje niet voor het voorhoofd stooten;
'k Zweer het u, op ons helder bed,
Heb ik, met haar, de grootste pret!

Vry-landbouwery.**Wys: *Broeders, vrolykst is ons leven.***

Al wie vry en bly wil leeven,
En door vriendschap blyk wil geeven,
 Dat zyn hart is warsch van schyn,
 Die moet Vry'-Landbouwer zyn.

Die zich aan getrouwheid wyden,
Die de oprechtheid gul belyden,
 Die zyn broeder strekt ten nut,
 Die zyn welkom in de hut.

Valschheid durft dáár niet genaaken,
Wangunst nooit haar zooden raaken;
 Vleijery, hoe loos vermomd,
 Blyft voor 't rietendak verstomt.

Laster pooge u snood te ontëeren,
Broeders! 't kan uw deugd niet deeren.
Deugd blyft voor zyn' schicht bevryd,
En wy lagchen met den nyd.

't Blind vooroordeel legge ons laagen,
't Mooge aan onze denkwyz' knaagen;
Stoort u nooit aan zyn gewoel,
Nimmer treft het hier zyn doel.

Vriendschap, die ons kan bekooren,
Wil zich aan geen laagheid stooren.
Braafheid, die haar hulde zwoer,
Vormt in ons den vryen boer.

Zy, in ons gemoed geschreeven,
Doet ons zaam als broeders leven;
Ja, haar deugd, die ons verlicht,
Dryft ons steeds tot onzen pligt.

Broedertrouw.**Wys: *Eerste broeder - schatbewaarder.***

Wat is toch 't gezellig leven,
Als de trouw niet zegepraalt,
Als men door belang gedreeven,
Zich niet by haar deugd bepaalt?
Als het hart niet kan gevoelen,
Hoe oprechte vriendschap mint;
Kan men dan wel trouw bedoelen,
Als men zegt: 'Gy zyt myn vrind?'

Zou gezelligheid zich gronden,
Op vermomming of op schyn?
Wordt de oprechtheid ooit gevonden,
Daar het hart kan werkloos zyn?
Neen: myn Broeders! braave vrinden!
Hy, die niet uit zucht tot deugd
Zich aan vriendschap kan verbinden,
Stoort in 't heimlyke uwe vreugd.

Broeders! schuwt toch laage zielen;
 Schuwt hen in uw vreugde of smart.
 Valschheid volgt u op de hielen,
 Openbaart gy hen uw hart.
 Vriendschaps-min, u allen heilig,
 Roept u onder 't dak van riet;
 ‘Broeders!’ zegt zy: ‘gy zyt veilig,
 ‘Daar uw hart my hulde biedt.’

ô! Wie kan haar inspraak hooren,
 Zonder dat men daar by voelt?
 Moet het ieder mensch niet spooren,
 Tot dat geen, wat zy bedoelt?
 Vry'-Landbouwers! Broedertrouwe,
 Is de band, die harten bindt:
 Dat elk hem als heilig houwe;
 Aan zyn kragt, kent men zyn' vrind.

Broedertrouw kan nyd trotseeren, -
 Fnuikt den laster, daar hy 't waag'
 Om deez' Broedren-kring te onteeren,
 Of aan onze denkwyz' knaag'.
 Ja! zy is de ziel van 't leven,
 Ze is de bron die 't braaf gemoed,
 Door 't deelneemend hart verheven,
 Met een waar genoeggen voedt.

Welk een wellust doet ze ons smaaken,
 Broeders, in haar bly genot!
 Zy blyft tegen onheil waaken,
 Haar bestemming is uw lot.
 Drukt het voetspoor van haar schreeden;
 Groot is 't heil dat gy verkrygt:
Bouwt het land, schuwt de ydelheden,
 Volgt de Broedertrouw, en zwygt.

Tafelzang.

Wys: *Toen Leeuwendaal 't geweld.*

Komt, broeders! die uw hart
 Aan gulle vriendschap wyden;
 Geen schyn houde u benart,
 U die elkaër in vreugde en smart,
 Een eedle zugt belyden.
 Komt, vat den beker aan:
 Dat uw hoezé luidruchtig klinke,
 Dat vriendschap elk uit de oogen blinke.
 Eer wy van deezen disch afgaan,
 Toone elk zich dankbaar en voldaan.

Geklonken in het rond. -
Nooit moet uw keus u rouwen,
 Neen: 't hart spreekt door den mond,
 Lang leeve elk vroolyk en gezond,
In 't broederlyk vertrouwen;
 Het houw' deez hut in stand! -
Wy die aan vriendschap trouwe zweeren,
En 's Landmans vlyt en deugd waardeeren,
 Wy bieden onze broeder-hand,
 Het gulle leven op het land.

Gepaste vroolykheid,
Kan 's Landmans vlyt aanspooren,
 En 't huiszelyk beleid,
 Dat voor 't belang zyns welvaards pleit,
Met nieuwe kragt doen glooren.
 Zyn arbeid, zyn gezwoeg,
Waar door hy ramspoed kan verduuren,
Verschaffen hem die vroolyke uren;
 Ook ons, ô broeders! morgen vroeg
 Slaan wy weêr handen aan den ploeg.

Vry-landbouwery.

Wys: *By vriendschap smaakt het leven.*

Het gul eenvoudig leven,
 Der Vrye-Landbouw'ry,
 Is edel, is verheven;
 Daar in werkt vriendschap vry:
 Het leert aan ons die pligten,
 Die ieder moet verrigten
 Als mensch; - en dit gevoel,
 Kan aller oog verlichten;
 Ja treft der broedren doel.

't Vooroordeel, blind voor rede,
 Kan noch door vrees, noch waan,
 Verwyderen dien vreedde,
 Die ons doet zaamen gaan.
 Verëent van ziel en zinnen,
 Brengt ons de trouw te binnen,
 Wat ons aan vriendschap bindt;
 Hoe elk oprecht moet minnen,
 Dien, die hy kiest ten vrind.

De braafheid doet zich kennen,
Door blyken van haar deugd;
Wie immer haar durft schennen,
Stort zich in ongeneugt'.
Die laagheid, die wy doemen,
Die wy vloekwaardig noemen,
Is 't die den mensch ontëert:
Maar, vriendschap die wy roemen,
Wordt hier van elk begeert.

Het ydle, dat wy schuwen,
Is hoogmoed, trotsch, en pracht.
De valsheid doet ons gruwen,
Wanneer zy weent, of lagcht.
Dit sterkt ons het vermogen,
Van een lofwaardig pogen,
By ieder eedle daad;
Toont in ons aller oogen,
Hoe 't hart voor vriendschap slaat.

Zoo edel, zoo verheven,
Zoo onvervalscht en vry,
Is 't gul eenvoudig leven,
Der vrye-landbouw'ry.
Hier leeren wy de pligten,
Die ieder moet verrigten,
Als mensch; - en dit gevoel,
Moet verder ons verlichten;
't Wyst ons der broedren doel.

Vrye-landbouwers kenmerk.**Wys: 'k Wou graag Klimeentje minnen.**

Wy die het land bewoonen,
Verkiezen elk te toonen
Dat wy recht broeders zyn.

Die minnaars zyn van vrouwen,
Haar schoon in waarde houwen,
Die zyn by ons geëert.

Oprechtheid in den handel,
Getrouw in woord en wandel,
Dat is des landmans doel.

't Is tweedragt die wy weeren,
En eendragt die wy eeren,
Die zinnen smelt tot één.

De hut is onze wooning;
't Paleis van vorst - zelfs koning,
Zy niet zoo hoog geacht.

Het kleed draagt hier geen teken
Van pracht, als broeders spreken;
't Voegt by de laage stulp.

Veel zaagt gy by 't aanschouwen
('t Zal nimmer u berouwen)
Van 't glansryk helder licht.

Het teken dat wy dragen
Moet 's landmans oog behagen,
Uit zucht tot Landbouw'ry.

Bouwt yvrig 't land, myn broeders!
Schuuwt de ydelheên, blyft hoeders
Der waare deugd, *en zwygt.*

Tafelzang.**Wys: Moederlief, ik wou graag weten.**

Lustig, broeders! neêrgezeten
 Aan den reinen landmans disch;
 't Brood en Kaas is niet vergeten,
 't Vleesch met rapen, eêl en frisch.
 Landbebouwers, wilt gy leeven
 Dat ge u zelf kunt vreugde geven,
 Zoo gebruikt dan bier of wyn,
 En wilt matig vrolyk zyn.

Nu wy moede zyn van 't werken,
 Steekt de spâ dan in den grond;
 Staakt het maaien, hooien, harken:
 Elk denk' aan zyn Rozemond;
 Schoon wy haar gemis beklagen,
 Wy versleten veele dagen
 In vernoeging, aan haar zy;
 Leeft dan dankbaar, vry en bly.

Wel dan, broeders! ingeschonken;
 Ziet wel toe, past op de hand;
 Vat het glas; nu eens geklonken!
 Zyt voorzichtig met den rand:
 Wilt het waare teken geven;
 Lang moogt ge allen vrolyk leeven!
 Werkt steeds voort, tot 's landmans nut,
 En 't gebouw van deze hut.

Het groene lint.**Wys: *De winter is verdweenen.***

Uw yver is gebleken;
Dit tuigt dit eereteken:
Uw yver ons gebleken,
Tot waare broedertrouw,
Is vry van naberouw.

Uw loflyk onderwinden
Vormde u tot menschenvrinden;
Dat pryslyk onderwinden,
In deze hut geëert,
Heeft hier de vreugd vermeêrt.

Uw welgepaste zangen
Doen naar dees plaats verlangen;
Uw vrolyke gezangen
Verhelderen 't gezicht,
En leeren ieders plicht.

De driehoek, 't rond, de starren
Verhinderen 't verwarren;
Vier zeskant en de starren
En roos zyn hier bemind:
Zoo eeren wy den vrind.

Die 't groene Lint ontvingen,
Die gingen voor in 't zingen;
Waar voor ze ook 't Lint ontvingen,
Een waardig zinnebeeld,
Het geen den landman streelt.

Zy zorgden voor 't genoeg,
Als we ons ter hut vervoegen;
Zy meerderden 't genoeg:
Hun werk heeft ons verlicht;
Wy zyn hun veel verplicht.

Elk moet om vlyt hun minnen,
 Hunne achting ook gewinnen,
 Om yver hun beminnen:
 Elk lied vermeêrt de vreugd,
 Of spoort ons aan tot deugd.

Gewoonten altoos te eeren,
 Doet de orde hier vermeêren:
 Wil elk gewoonten eeren,
 Dan is der wet voldaan,
 Vervat in enkle blaân.

Herinnering.

Wys: *De vrolykheid, o broeders, is het leven.*

ô Broedrenrei! let op uw schop of spade!
 Zaagt gy wel ooit een beter borstsieraad?
 Welkom te saam aan de ongedekte tafel;
 Welkom nog eens op uwen biezen stoel.

'k Breng u het bier; daar ziet gy brood en boter;
Eet nu met smaak, ook van deez' lekkre kaas;
Let op dit glas, let altoos op de tekens;
Blyft met uw drieën vrolyk by deez' hut.

Elk kent de spreuk: de derde man brengt spraak aan:
Dit is de reden en de ziel der wet;
Nooit is geboën gantsch onbepaalt te zwygen;
Zwygt dan alleen 't geen iemand aanstoot geeft.

Veel lezen, veel vermoeien.

Wys: Wy dragen met gelyke zinnen.

Er is geen einde aan 't boeken maken;
Hy die veel leest, vermoeit het vleesch:
Zag Salomon den boekentoren,
Hy duchtte zeker voor den val:
Tracht dan naar uitgezochte schriften,
Om waare wysheid uit te leeren;
Die zyn 'er weinig slechts;
Vermoei uw' geest toch niet,
Uw' eedlen geest.

Wat zou de mensch gelukkig wezen,
Als hy veel minder boeken hadt, -
Als hy maar 't nutte vondt beschreven
En met veel talen 't hoofd niet brak!
De wyze Athener sprak geen talen;
Hy kende alleen die van zyn moeder.
Maar, broeders! zwygen wy,
En zoekt van alles iets,
Van alles iets!

't Beroep eischt onze grootste poging;
Dan volgt al wat 'er 't naast by komt.
'k Zwyg van die deugd, die allen menschen
In de eerste plaats vooräl betaamt.
Hebt gy den tyd, wydt dien historie,
Ook om natuur te leeren kennen,
Het grootste en heerlykst ryk;
Maar doet vooral uw' plicht;
Doet steeds uw' plicht.

Opmerking.**Wys: *Zonder liefde, zonder wyn.***

Alles, broeders! wat gy ziet,
 Wat ons ooit kan streelen,
 Heeft zyn oirsprong van natuur
 Of van landgebruiken:
 Ziet hoe 't speeljacht henen roeit,
 Ziet den boër zyn eenden;
 Let op 't vorstlyk eergestoelt'
 En op dezen zetel.

Ziet in Batavier en Fries
 U uw landgenooten;
 't Beste dat men in hun pryst,
 Vindt ge vast by de eersten.
 Let eens op de hooge school
 En haar plechtigheden, -
 Denkt aan uw bevordering;
 Ziet men hier geen bloemen?

Zaagt ge een Schutter nooit, als vorst,
 Met een kroon van rozen?(*)
 Rome's Keizers zag men ook
 Met een laauwer kransje;
 Ziet maar eens der vorsten munt,
 Daar ook zult ge 't vinden,
 En het eiland Corsica
 Kroonde dus haar Koning.

De uitmuntende vrouw.

Wys: *Kloris, die myn hartje roof.*

Zaagt ge een minnellyke vrouw,
 Die met smaak iets voor kon lezen,
 Tevens geen *savante* wezen,
 Eerende onze broedertrouw,
 Zinlyk juist in 't huisbewind,
 Wel te vreên met 's mans genooden,
 Waardig zelf aan aardsche goden?
 Zulk een vrouw heeft onze vrind.

(*) Te Delft is gelegenheid.

Huishoudlyk voorbeeld.

Wys: ô Dageraad, gy praalt met lonken.

Warm zyn des winters rieten daken;
 Des zomers zyn ze ook altyd koel:
 Dus kunt ge onkostlyk u vermaken,
 Bevryd van al het stads gewoel.

Hy toch die warmte heeft en koelte,
 Elk op den welgepasten tyd,
 Staat willig af van 't eergestoelte,
 Wyl hy zyne uren vrolyk slyt.

Hy volgt het voorbeeld van dien vader,^(*)
 Die aan zyn tafel heeft verteert
 Maar een zesthalfje daags, al nader,
 En ziet zyn goedren dus vermeêrt.

Dan denkt hy tydig aan de vrouwen,
 De sieraên van zyn vaderland;
 Keuskring wordt wyzer; hy kan trouwen,
 Naar ouden Nederlandschen trant.

(*) Paus Benedictus den XIII.

Ydelheid.**Wys: *Zoo de echt hier ooit genoeg geeft.***

Voorkom is 't mooglyk pleitgeschil;
 Vervoeg u liefst by vredemakers;
 Wees duidlyk in uw' laatsten wil:
 Veel liên zyn plicht- en rechtverzakers;
 Hou u met zulken weinig op,
 Maar geef al 't ydele eens den schop.

Vrolyk zyn.**Wys: *Aardsche Godinne.***

Elk te beminnen
 Is den broederen geboôn:
 Dit, en altoos voort te duren,
 Maakt ons welgemoed in ramp:
 Waar gy dit ook immer laast,
 In u zelve of waardig schrift, -
 Kost ge u daar van overtuigen,
 Dan kunt ge immers vrolyk zyn?

Landbouws lof.

Wys: *Climeen.*

Geen ding,
 Waar in
 Ooit voordeel wordt gevonden,
 Is aan 't land te bouwen
 Ooit gelyk;
 Niets is aangenamer;
 Niets voegt meer den mensch:
 Vraagt gy, wie dit leerde?
 Cicero.

De almanach.

Wys: *Gulle vrienden gul te onthalen.*

Zoekt gy vordring in den landbouw,
 Lees dan slechts den Almanach,
 Voor den burger en den huisman,
 Ja voor elk gemeen gemaakt;(*)
 Daar in vindt gy van den tuinbouw,
 Onderwys van weêr en wind,
 Gantsch Europa's beste waren,
 En die van het vaderland.

(*) Te Amst. by Holtrop.

Voor den huisman in 't byzonder
Vindt ge 'er zeer veel nuts geleerd;
Zie 'er den bedroefden toestand
Van den buitenlandschen boer:
Leer uw grooter heil waardenen;
't Land is uw of uw 't gewin;
Zie dan hoe ge uit vruchtbre gronden
't Meeste nut en voordeel trekt.

Zie ook hoe ge onvruchtbre landen
Zoo veel mooglyk vruchtbaar maakt.
Landbouw eischt niet veel geleerdheid;
Wees oplettend, dat is 't meest:
't Land te bouwen is eenvoudig,
Waardig aan den eedlen mensch,
Die leergierig steeds zal vragen
Wat hem na- en voordeel doet.

Kunt gy zonder meerder kosten
Niet wat tot verbetering doen?
Hier op hebt ge 't eerst te denken,
En dan denkt ge op uw belang:
Ga eens met uw buurtjes praten,
By een glaasjen bier of wyn,
In een welgelegen herberg,
By een goeden hupschen waard.

Wil op uw gezondheid letten;
Onze landkwaal is scheurbuik:
Hier van kunt gy u genezen,
Met het heilzaam lepelblad,
Met de smakelyke tuinkens,
Bieslook, uijen, zuringplant
Om het bloed daar meê te zuivren.
Zoo veel nuts leert de Almanach.

Lustig, broeders! aan het spitten,
Zaaien, planten, in den hof;
Denkt niet minder op gezondheid,
Dan op 't geen tot voedsel dient.
Mogten al de brave boeren
Eenmaal denken op hun nut,
Uit den Almanach eens leeren
't Heil van hun en 't vaderland!

Inval.**Wys: *Wat een klucht.***

Is 't gezicht
 Nu verlicht,
 Ei betracht altoos uw plicht!
 Wil met ons hier yvrig spitten;
 Dan kunt ge ook op biezen zitten,
 Onder 't riet,
 Daar 't verdriet
 Vaak een vrye schuilplaats ziet.

Iets zeer ernstigs.**Wys: *Stuursche winter, de landman schroomt u niet.***

Eer uwe ouders, draag zorg voor gade en kroost,
 Daar gy 't spitten staakt en u verpoost:
 't Is niet genoeg dat gy maar vrolyk leeft;
 Denk aan dien tyd als u de lust begeeft.

Ernst zy vrolyk, elk ga ons daar in voor;
 Dit wyst 't nette van 't edel deugdenspooor.
 Wie van ons denkt, dat misdryf straf ontgaat,
 Dat aan een deugd 't rechtmatig loon ontstaat?

Volg de reden; zy doelt alleen op vreugd;
Hoor 't geweten, dan zyt gy recht verheugt.
Dwaas is die mensch, hy blyve uit onzen kring,
Wien niets berouwt; ja schuuw dien sterveling.

Breng uw schatting aan waardige overheid;
Voelt ge u struiklen, vergeving is bereid;
Doet iets u leed, zorg dat ge u daar voor wacht.
Dit zy genoeg, nu ons de vreugd verwacht.

De ring.

Wys: *Annetje vyftien jaren oud.*

Elk eert de gift die hy ontving,
Dit veldgewasch, den wilgen ring;
Het zinnebeeld der broedertrouw.
 Wy bouwers minnen
 Veld en vriendinnen,
 't Zy meisje of vrouw.

Het bier.

Wys: *Wilt gy dat ik eens zal zingen.*

Denkt ge een bouwer wel te omhalen,
Schenk hem dan een frisch glas Bier!
Op de nering van het brouwen,
Was de Delfnaar eertyds fier.
Moet, voor den vermengden wyn,
Eigen drank nu achter leggen;
'k Zeg dat wy dan dwazen zyn.

Het reizen.

Wys: *'t Best op aarde is het genoeg.*

Landman, wilt ge uw waren slyten,
Ga naar 't muntend - staplend Dort,
Houtvlotbergster, granenkoopster;
Proef daar van den Rhynschen wyn:
Wandel ook eens in het kromhout,
In 't gezicht der schoone maagd,
Of naar 't linnenbleekend Haarlem,
Wyd beroemt door Kusters kunst.

Hier moet gy den hout bezoeken,
Dan naar 't aardwerkbakkend Delft,
Of 't geleerdheid-minnend Leiden,
Of de waereldstad aan 't Y,
Of het pypen-bakkend Gouda,
Door haar kaas ook wel bekend.
Deze zyn de groote steden.
Daar al vry wat eeters zyn.

Zal ik u nog meerder noemen?
Ga naar 't koopryk Rotterdam
En eens aan den maaskant wandlen,
(Wie toch pryst de boompjes niet?)
Of naar 't vogelvangend Gorkum,
Eet 'er smaaklyk van den steur,
Of naar 't koorwyn-stokend Schiedam,
Proef 'er vaderlandschen drank.

Zoek 't zalmvisschend Schoonehoven,
Of het meêkrapteelend Briel.
Ga naar 't hoflyk 's Gravenhage;
Zie 't voorhout, den vyverberg
En de alom beroemde zeestraat:
Zyt gy van dat vlek voldaan,
Kom beproef dan in Noordholland,
Of ge uw waar 'er slyten kunt.

Alkmaar, Hoorn en 't groot Enkhuizen,
Edam, Monnikkenmeerdam,
Medenblik en Purmerende
Wachten wat de boër haar brengt.
Meld ik van nog meerder steden,
Of van vlekken? Junius
Heeft haar zelf nog niet beschreven,
Schoon hy zes- en- dertig telt.

Wilt ge ook buiten Hollands palen,
En 't geen nog West-Friesland is?
Zoudt ge in Zeeland op gaan zoeken
Middelburg en de andre steên,
Die ik u niet lust te noemen?
Daar is overvloed van graan,
En wie zou geen stroomen duchten?
Roei of vaar hier, naar uw zin.

Tracht gy naar 't gemytert Utrecht
Of het aadlyk Gelderland?
Of verlangt ge in Overysseel,
Of in Drente uw waar te biên?
Of in Groningen of Friesland,
Daar gy 't oud eenvoudig zaagt?
'k Zou u raden, reis zoo ver niet,
Ligt dat gy hier gading vindt.

Ja dat reizen is wel aartig
 In het hoekje van den haard!
 Boeren meisjes hebben gaarne
 Dat men wat van reizen praat,
 Van een schuitje en van het reiden,
 En 't blyft ook by 't praten niet.
 Broeders! 'k raad u reist niet verre,
 Maar blyft liever kort by huis.

Afscheid aan -^(*)

Wys: *Wat is toch 't gezellig leven.*

't Stads en hooge schoolsche leven
 Is gantsch anders, dan op 't land:
 Vriend! waart ge in dit oord gebleven,
 Ligt bleeft ge onschuld aan de hand;
 Schoon verleiding, uit de steden,
 Dikwyls in 't gewaad der deugd,
 Ons bezoekt, met kwade zeden
 't Hart belaagt van onze jeugd.

(*) Met eenige verandering plaats vergund.

Kan men ook op 't veld niet leeren,
 Als men zyne taal verstaat?
 Is 'er niet zeer veel te ontberen,
 Voorgestaan door eigenbaat,
 Aan de zy der ydle roemzucht?
 Die ons straks naar tytels wyst,
 Ruim zoo geklyk als de bloemzucht,
 Daar 't verstand ons nooit om pryst.

Gaat ge om 't meesterschap nu zwoegen;
 Leert gy nu haast Rome's recht,
 Bron van ramp en ongenoegen,
 't Geen zoo zelden twist beslecht,
 Maar veel meer dien voort doet duren,
 By den wysgeer diep veracht?
 Zorg dat ge, in uw kostlyke uren,
 Ook naar nutter kennis tracht.

Kost ge u naar 't vooroordeel schikken;
 Kent ge oud Rome's doode taal?
 Mooglyk zult ge u eens verkwikken
 Door der kundigen onthaal,
 Wel gevonden by geleerdheid,
 Schoon ze ook hoofd en hart bedierf;
 Want volgde iemand haar verkeerdheid,
 'k Noemde elk zalig, zoo hy stierf.

't Is geen enkel schoolgeleerde,
 Die zyn broeder strekt tot nut;
 Zoo hy oefening ontbeerde,
 Was hy stad noch land ten stut.
 Vraag naar korte en klare leerwys;
 Voeg by kennis oefening,
 Dan verkrygt gy eens dien eer'prys,
 Die den schrandr[e]n nooit ontging.

Tracht naar uitgezochte kennis;
 Wordt door reden selv' geleerd;
 Schuuw gedurig 't geen de schennis
 Van der menschen heil vermeêrt;
 Hoedt u voor kwakzalveryen,
 Daar geleerdheid veel van heeft,
 Voedsters van de dwinglandyen,
 Waar by ramp en doling leeft.

Krygt gy ware kundigheden,
 Leeft gy vrolyk en gezond,
 Volgt gy 't spoor der wyze reden,
 Strekt gy haar zelf eens ten mond? -
 Dan, dan zyn gewis uw magen,
 Ouders, vrienden wel te vreên!
 Dan zult gy aan elk behagen,
 Die wel denkt: schuuw de ydelheên.

Wiegzang.^(*)**Wys: *Jan van Doren.***

Slaap myn lieve jonge Guurt;
 Uw geschrei klinkt door de buurt!
 Slaap, slaap jonge Guurtje, ach schrei toch niet;
 Straks komt broêr Piet, en taatjen ook, zoo jy dan ziet;
 Anders doe je aan mem verdriet.

Moertje zal u zoete koek
 Brengen in haar schorteldoek.
 Slaap, enz.

Gy zult aan een volle borst
 Lesschen uwen heeten dorst.
 Slaap, enz.

Dan, dan krygt ge een lekkere dot,
 En van peetmeui een kapot.
 Slaap, enz.

Zoo, nu zwygt myn lieve kind,
 Daar myn huiswerk weêr begint.
 Slaap, enz.

V.O.

(*) Elk wachte zich voor schade.

Drukfeilen.

Blz.	20	<i>staat</i> bezitten, <i>lees</i> , bevitten
	35	<i>staat</i> zyn lief zyn talryk kroost, <i>lees</i> , zyn lief talryk, zyn kroost
	83	<i>staat</i> wyzer <i>lees</i> , wyder
	87	<i>staat</i> tuinkens, <i>lees</i> , tuinkers
	88	<i>staat</i> daar gy 't spitten staakt, <i>lees</i> , daar gy 't spitten nu staakt
	88	<i>staat</i> wyst, <i>lees</i> , wyz'
	89	<i>staat</i> nu ons de vreugd verwacht, <i>lees</i> - dat elk zyn plicht betracht'.
	93	<i>staat</i> reiden, <i>lees</i> , ryden

De gunstige Lezer verbeterde de overige mindere feilen.

Onderrichting voor den Binder, omtrent de Plaatjes.

Spade en Hut te plaatsen voor de Opdragt.

't *Blinde* tusschen blz. 4 en 5.

't *Licht door de Wolken*, tusschen blz. 6 en 7.

Hoed, Boek en Ring, tusschen blz. 12 en 13.